

Muudetud 2024. aasta märtsis

Selgitus nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 20 lõike 4 kohaste komisjoni kontrollide kohta

Käesolev selgitus on ainult informatsiooniks ja sellega ei piirata Euroopa Komisjoni uurimispädevuse ametlikku tõlgendamist.

- (1) Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 20 lõikele 4 on ettevõtjad⁽¹⁾ õiguslikult kohustatud alluma komisjoni otsusega määratud kontrollimisele. Kirjaliku volitusega määratakse ametnikud ja teised kaasasolevad isikud, keda komisjon volitab kontrollimist läbi viima (edaspidi „kontrollijad“). Kõik kontrollijad esitavad isikut tõendava dokumendi.
- (2) Kontrollijatelt ei saa nõuda selgituste esitamist otsuses määratletud teema kohta ega otsuse põhjendamist. Nad võivad siiski selgitada kontrollimenetlust, näiteks konfidentsiaalsuse või isikuandmetega seotud küsimusi, ning kontrollimisele allumisest keeldumise võimalikke tagajärgi.
- (3) Ettevõtjale antakse otsuse kinnitatud koopia. Otsuse teatavakstegemise protokolliga tõendatakse üksnes kätteandmist ja asjaolu, et vastuvõtja sellele alla kirjutab, ei tähenda, et ta kontrollimisega nõustub.
- (4) Määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 kohaselt on kontrollijatel õigus:
  - (a) siseneda ettevõtjate kõikidesse ruumidesse, territooriumile ja transpordivahenditesse;
  - (b) kontrollida raamatupidamis- ja muid äridokumente olenemata sellest, millisel andmekandjal neid hoitakse;
  - (c) teha või saada mis tahes kujul koopiaid või väljavõtteid sellistest raamatupidamis- ja muudest dokumentidest;
  - (d) pitseerida äriruume, raamatupidamis- ja muid dokumente sellise aja jooksul ja sellises ulatuses, mis on vajalik kontrolli läbiviimiseks;
  - (e) paluda ettevõtja esindajalt või töötajalt uurimise eesmärgil selgitusi uuritava küsimusega seotud asjaolude või dokumentide kohta ning registreerida vastused.
- (5) Ametnikel ja teistel kaasasolevatel isikutel, kelle on volitanud selle liikmesriigi konkurentsiasutus, kelle territooriumil kontrollimine toimub, on õigus aktiivselt aidata kontrollijaid nende ülesannete täitmisel. Sel otstarbel on neil samasugused,

⁽¹⁾ Käesolevas selgituses hõlmab mõiste „ettevõtja“ nii ettevõtjaid kui ka ettevõtjate ühendusi.

määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 20 lõikes 2 sätestatud õigused kui kontrollijatel (vt eespool punkt 4).

- (6) Ettevõtja võib kontrolli ajal **konsulteerida välise õigusnõustajaga**. Sellise õigusnõustaja kohalolek kontrollitavas tegevuskohas ei ole aga kontrolli õiguspärasuse tingimus. Kontrollijatel on õigus siseneda ruumidesse, teha teatavaks kontrollimise läbiviimise otsus ja viibida oma äranägemisel valitud kontoriruumides juba enne, kui ettevõtja on õigusnõustajaga nõu pidanud. Igal juhul võimaldavad kontrollijad õigusnõustajaga nõu pidada vaid lühikese aja jooksul, enne kui nad alustavad raamatupidamis- ja muude äridokumentide läbivaatamist, kõnealustest dokumentidest koopiaid või väljavõtete tegemist, vajaduse korral äriruumide ning raamatupidamis- ja muude dokumentide pitseerimist ning suuliste selgituste küsimist. Tuleb rangelt jälgida, et sellised viivitused oleksid võimalikult lühikesed.
- (7) Kui ettevõtja esindaja või töötaja annab kontrollijate nõudel vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 773/2004 artikli 4 lõikele 1 kohapeal **suulisi selgitusi** uuritava küsimusega seotud asjaolude või dokumentide kohta, võib selgitused protokollida mis tahes kujul. Kooskõlas määruse (EÜ) nr 773/2004 artikli 4 lõikega 2 tehakse iga sellise protokolliga koopia pärast kontrollimist asjaomasele ettevõtjale kättesaadavaks.
- (8) Kui selgitusi on palutud ettevõtja töötajalt, kes ei ole või kes ei olnud volitatud ettevõtja nimel selgitusi andma, määrab komisjon tähtaja, mille jooksul ettevõtja võib edastada komisjonile sellise töötaja antud selgituste parandused, muudatused või täiendused, mis seejärel lisatakse kontrollimise ajal protokollitud selgitustele.
- (9) Kontrollijatel on õigus kontrollida raamatupidamis- ja muid äridokumente olenemata sellest, millisel andmekandjal neid hoitakse, ning teha või saada mis tahes kujul koopiaid või väljavõtteid sellistest raamatupidamis- ja muudest dokumentidest. See hõlmab õigust läbi vaadata digitaalset teavet ja valmistada sellest digitaal- või paberkoopiaid. Ettevõtja esindajatel on õigus jälgida kontrollijate tegevust, sekkumata nende töösse.
- (10) Kontrollijad võivad läbi otsida ettevõtja IT-keskkonna (nt pilveteenused, serverid, laua-, süle- ja tahvelarvutid ja muud mobiilsed seadmed) ja kõik andmekandjad (nt välised mäluseadmed, varunduslindid, USB-mälupulgad, CD-ROMid, DVDd). See kehtib ka ruumidest leitud selliste isiklike seadmete ja andmekandjate suhtes, mida kasutatakse ametialastel põhjustel (oma seadme kaasavõtmine – *Bring Your Own Device*). Selleks võivad kontrollijad kasutada ettevõtja infosüsteemide ja taristu sisseehitatud funktsioone. Nad võivad kasutada ka oma spetsiaalset tarkvara ja/või riistvara (kriminalistikas kasutatavaid IT-vahendeid). Selliste kriminalistikas kasutatavate IT-vahendite abil saab komisjon kooskõlas määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punktiga b kontrollida ettevõtja süsteeme ja andmeid, eelkõige luues andmete, sealhulgas taastatud andmete autentseid koopiaid, ning otsida selliseid koopiaid, säilitades seejuures ettevõtja süsteemide ja andmete tervikluse.
- (11) Ettevõtja on kohustatud tegema kontrollijatega igakülgset ja aktiivset koostööd. Nii võidakse ettevõtjalt nõuda, et ta määraks esindajad või töötajad kontrollijaid abistama. See ei hõlma üksnes kohustust anda selgitusi ettevõtte korralduse ja selle IT-keskkonna kohta, vaid ka kohustust täita konkreetseid ülesandeid, näiteks kasutada IT-süsteemides konkreetseid käske teabe kogumiseks, kasutada integreeritud funktsioone, mis on mõeldud kohtuvaidluses kasutatavate

dokumentide säilitamiseks (*litigation hold*), blokeerida ajutiselt üksikuid kasutajakontosid, ühendada töötavad arvutid ajutiselt võrgust lahti, eemaldada arvutite kettad ja need taasininstallida ning pakkuda abi „administraatori juurdepääsuõiguste“ kasutamisel. Ettevõtja ei tohi selliste meetmete võtmist kuidagi tõkestada ja tema ülesanne on teavitada töötajaid, keda need meetmed mõjutavad. Kontrollijad võivad paluda kasutada ettevõtja riistvara (nt andmekandjad, USB-mälupulgad, ühenduskaablid, skannerid, printerid, ekraanid), kuid ei ole kohustatud seda kasutama. Kontrollitav ettevõtja teavitab kontrollijaid nende taotluse korral sellest, kuidas nende nõudeid täidetakse, esitades logifailid või teavitades kontrollijaid juhustest, mis on antud ettevõtja töötajatele, kes kontrollijate nõudeid täidavad.

- (12) Andmekandjad, mida otsustatakse kontrollida, võivad jääda kontrollijate käsutusse kuni ettevõtja valdustes tehtava kontrolli lõpetamiseni. Kontrollijad võivad andmekandjad ka varem tagastada, näiteks kui nad on teinud kontrollitavatest andmetest kohtumenetluses asitõendina kasutatava loetava autentse koopia. Selline kohtumenetluses asitõendina kasutatav autentne koopia dubleerib algsel andmekandjal salvestatud andmed (täielikult või osaliselt). Autentse koopia kontrollimine on võrdne originaalandmekandja kontrollimisega.
- (13) Ettevõtja peab alates kontrolliotsuse teatavakstegemisest täitma hoolsuskohustust ja võtma kõik vajalikud meetmed talle kättesaadavate tõendite säilitamiseks. Ettevõtja peab oma töötajaid ja esindajaid sellest teavitama. Äridokumentide kustutamist (või nende muutmist) kas tahtlikult või hooletuse tõttu võib käsitada komisjoni kontrolli takistamisena. Takistamise korral võib komisjon määrata ettevõtjale trahvi, mille suurus on kuni 1 % ettevõtja eelmise majandusaasta kogukäibest.
- (14) Kohustus tõendeid säilitada on ajaliselt pikem kui kohapealse kontrolli kestus.⁽²⁾
- (15) Kontrollimise lõpus puhastavad kontrollijad täielikult⁽³⁾ kõik komisjoni kriminalistikas kasutatavad IT-andmekandjad, mida on kasutatud ettevõtja andmete salvestamiseks. Ettevõtja pakutud riistvara kontrollijad ei puhasta, vaid see tagastatakse ettevõtjale.
- (16) Kui kontrolli seisukohast asjassepuutuvaid dokumente ei ole õnnestunud ettevõtja ruumides läbi viidava kontrolli kavandatud lõpuks välja valida, võib komisjonil olla õiguspärane põhjus otsustada, ka asjaomase ettevõtja huvides, et ta jätkab ettevõtjalt kogutud andmete kontrollimist oma ruumides Brüsselis. Sellisel juhul võib veel kontrollimata andmekogumist teha koopia ja lisada selle juba kontrollitud andmekogumile, et jätkata kontrolli hiljem. See koopia pannakse turvalisuse tagamiseks pitseeritud ümbrikusse, mis viiakse komisjoni ruumidesse Brüsselis. Komisjon teeb ettevõtjale ettepaneku olla kohal i) pitseeritud ümbriku avamisel ja ii) komisjoni ruumides toimuva jätkuva kontrolli käigus. Kui selline jätkuv kontroll tekitab kontrollitavale ettevõtjale lisakulusid üksnes sellise jätkumise tõttu, võib ettevõtja nõuda nende kulude hüvitamist, esitades selleks nõuetekohaselt

---

⁽²⁾ Vt 9. aprilli 2019. aasta otsus kohtuasjas T-371/17, Qualcomm ja Qualcomm Europe vs. komisjon, EU:T:2019:232, punkt 136, mis jäeti apellatsiooni korras muutmata kohtuasjas C-466/19 P, Qualcomm ja Qualcomm Europe vs. komisjon, EU:C:2021:76, punkt 114.

⁽³⁾ Sellist puhastamist tähistav tehniline termin on „tundliku teabe eemaldamine“ (ka „turvaline kustutamine“). Tundliku teabe eemaldamise eesmärk on kustutada andmed salvestusvahendilt nii, et neid ei saaks ühegi teadaoleva tehnika abil taastada.

põhjendatud taotluse. Teise võimalusena võib komisjon otsustada pitseeritud ümbriku ettevõtjale tagastada ilma seda avamata. Samuti võib komisjon paluda ettevõtjal hoida pitseeritud ümbrikku kindlas kohas, et võimaldada komisjonil hiljem etteteatatud visiidi käigus ettevõtja ruumides kontrolli jätkata.

- (17) Ettevõtjale antakse võimalus vaadata läbi kontrollijate valitud esialgne andmekogum (esialgsed andmekogumid), mis lisatakse toimikusse, et otsustada, kas ta soovib esitada vastuväiteid seoses näiteks potentsiaalselt kutsesaladusega kaitstud andmetega või isikuandmete eriliikidega⁽⁴⁾. Ettevõtja võib selles etapis teada anda, kui ta leiab, et kontrollijate poolt toimikusse lisamiseks valitud andmed ei ole seotud kontrolliotsuse sisuga. Kontrollijate poolt kohapealse kontrolli (või hilisema jätkuva kontrolli) käigus välja valitud lõplik andmekogum, mis lisatakse komisjoni koostatud toimikule, antakse ettevõtjale andmekandjal (nt USB-mälupulk), millele on salvestatud kõik asjaomased andmekogumid. Ettevõtjal palutakse allkirjastada lõplik(ud) loetelu(d) valitud andmetest. Kontrollijad võtavad neist andmekogumitest kaasa kaks identset koopiat, mis on salvestatud krüpteeritud andmekandjatele.
- (18) Kontrollimise käigus välja valitud tõendid võib koguda tehniliselt terviklikuna (näiteks kui kontrollimiseks valitakse välja ainult üks e-kirja lisa, siis kantakse asjaomane e-kiri lõplikku loetellu koos kõigi selle juurde kuuluvate lisadega). Juhtumi toimiku lõplikul töötlemisel võib iga tõendit analüüsida eraldi osade kaupa (nt e-kiri, selle lisad ja/või muud selles sisalduvad andmed) ja need võib seejärel eraldi loetellu kanda ja neile eraldi viitenumbrid anda.
- (19) Kui ettevõtja esitab kontrollijate taotlusel kopeerimiseks materjale, hüvitab komisjon ettevõtja taotlusel komisjonile koopia tegemiseks kasutatud materjali maksumuse.
- (20) Kontrollimise käigus valmistatud dokumendikoopiate suhtes kehtib määruse (EÜ) nr 1/2003 artikkel 28, milles käsitletakse ametisaladust. Kui kontrollimenetluse käigus osutub hiljem vajalikuks võimaldada teistele isikutele juurdepääs nendele dokumentidele (näiteks toimikule juurdepääsu lubamiseks), palutakse ettevõtjal kindlaks määrata neis dokumentides sisalduv ärisaladus või muu konfidentsiaalne teave, neid väiteid põhjendada ja esitada dokumentide mittekonfidentsiaalsed koopiad.
- (21) Kui kontrollijad otsustavad pitseerida äriruumid, raamatupidamis- või muud dokumendid, koostatakse selle kohta protokoll. Ettevõtja peab tagama, et kinnitatud pitsereid ei kahjustata, enne kui kontrollijad need eemaldavad. Pitsereite eemaldamisel koostatakse eraldi protokoll, kuhu pannakse kirja pitsereite seisukord eemaldamise ajal.
- (22) Komisjoni poolt konkurentsialase uurimise käigus kogutud isikuandmete suhtes kohaldatakse määrust (EL) 2018/1725. ELi konkurentsieskirju kohaldatakse üksnes ettevõtjate suhtes, üksikisikute isikuandmeid komisjoni konkurentsialased uurimismenetlused ja kontrollid ei puuduta. Sellegipoolest võivad ettevõtjate

---

⁽⁴⁾ Vt määruse (EL) 2018/1725 artikli 10 lõige 1, kus isikuandmete eriliigid on määratletud kui isikuandmed, millest ilmneb rassiline või etniline päritolu, poliitilised vaated, usulised või filosoofilised veendumused või ametiühingusse kuulumine, geneetilised andmed, füüsilise isiku kordumatuks tuvastamiseks töödeldavad biomeetrilised andmed, terviseandmed või andmed füüsilise isiku seksuaalelu ja seksuaalse sättumuse kohta. Vt ka määruse (EL) 2016/679 artikli 9 lõige 1.

töötajate isikuandmed (näiteks nimed, telefoninumbrid, e-posti aadressid) esineda kontrollimisega seotud äridokumentides ning neid võib kontrollimise käigus kopeerida või koguda ja need võidakse kanda komisjoni koostatud toimikusse.

- (23) Kõiki komisjoni konkurentsialastes toimikutes sisalduvaid isikuandmeid võib kasutada üksnes sel eesmärgil, milleks neid koguti (Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 101 ja/või 102 täitmine) ja neid töödeldakse kooskõlas määrusega (EL) 2018/1725, nagu on täpsustatud konkurentsi peadirektoraadi privaatsusteates⁽⁵⁾.
- (24) Kui inspektoritele kättesaadavaks tehtud andmekogumid sisaldavad isikuandmete eriliike,⁽⁶⁾ peaks ettevõtja teavitama kontrollijaid selliste tundlike isikuandmete olemasolust ja nimetama konkreetselt asjaomased toimikud või andmed. Kontrollijad püüavad sellised andmed läbi vaadata eraldi menetluse kohaselt, võttes arvesse nende tundlikkust.

⁽⁵⁾ Vt https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2021-05/privacy_statement_antitrust_et.pdf

⁽⁶⁾ Vt joonealune märkus 4.